

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. gegužės 13 d.
(OR. en)

9804/24

Tarpinstitucinė byla:
2023/0405(NLE)

EDUC 166
JEUN 108
SPORT 52
SOC 353
EMPL 202
COMPET 538
RECH 222

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos rekomendacija „Europa kelyje“ – mobilumo mokymosi tikslais galimybės visiems

Delegacijoms priede pateikiama pirmiau nurodyta rekomendacija, kurią Taryba (švietimas,
jaunimas, kultūra ir sportas) patvirtino 2024 m. gegužės 13 d. posėdyje.

Tarybos rekomendacija

**„Europa kelyje“ – mobilumo mokymosi tikslais galimybės visiems
(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 165 ir 166 straipsnius,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

1. 2017 m. kovo 25 d. Romos deklaracijoje ES vadovai įsipareigojo kurti Sąjungą, kurioje jaunimas gautų geriausią išsilavinimą ir mokymą ir galėtų studijuoti ir rasti darbą visame žemyne;
2. įrodyta, kad mobilumas mokymosi tikslais – labai vertinga patirtis, leidžianti besimokantiems asmenims įgyti asmeniniam, mokymosi ir profesiniam tobulėjimui reikalingų kompetencijų¹. Tarpvalstybinė mokymosi patirtis didina kultūrų tarpusavio supratimą ir padeda puoselėti bendrą Europos tapatybę. Tiek įvažiuojamojo, tiek išvažiuojamojo mobilumo mokymosi tikslais organizavimas taip pat yra svarbi paskata švietimo ir mokymo įstaigoms ir neformaliojo bei savaiminio mokymosi paslaugų teikėjams gerinti siūlomo mokymosi kokybę;

¹ Remiantis 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189, 2018 6 4, p. 1), kompetencijos apibrėžiamos kaip žinių, įgūdžių ir nuostatų derinys.

3. mobilumas mokymosi tikslais yra svarbus siekiant padėti spręsti įgūdžių, visų pirma tų įgūdžių, kurių reikia žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai įgyvendinti ir besimokantiems asmenims pereiti į darbo rinką, trūkumo problemas Europos Sąjungoje. Mokymasis darbo vietoje, įskaitant kitoje šalyje praleistus laikotarpius, padeda įgyti įgūdžių ir gerina įsidarbinamumą;
4. siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir pasiekti 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos tikslus, labai svarbu visiems suteikti mobilumo mokymosi tikslais galimybių. 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikate dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m.² paskelbta, kad bus atnaujinta mobilumo mokymosi tikslais sistema³ ir sukurta mokytojų mobilumo mokymosi tikslais politikos sistema, kad daugiau besimokančių asmenų ir mokytojų galėtų pasinaudoti mobilumo galimybėmis. Šia rekomendacija atnaujinama 2011 m. birželio 28 d. Tarybos rekomendacija „Iniciatyva „Judus jaunimas – besimokančio jaunimo judumo skatinimas“ sustiprinant jos nuostatas, išplečiant mobilumo mokymosi tikslais galimybes, kad jomis galėtų naudotis ne tik jaunimas, tačiau ir bet kokio amžiaus besimokantys asmenys, pedagogai ir darbuotojai, ir atsižvelgiant į naujus mokymosi modelius, įskaitant mišrųjį mokymąsi;
5. Tarybos rezoliucijoje dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.)⁴ nustatytas vienas iš jos strateginių prioritetų – siekti, kad mokymasis visą gyvenimą ir mobilumas taptų tikrove visiems. Tarybos rezoliucijoje „Europos švietimo erdvė. Žvelgiant į 2025 m. ir vėliau“⁵ pabrėžiama, kad siekiant užbaigti kurti Europos švietimo erdvę, labai svarbu nustatyti ir pašalinti likusias mobilumo mokymosi ir mokymo tikslais kliūtis ir kartu skatinti įtraukų, tvarų ir subalansuotą mobilumą;

² COM(2020) 625 final.

³ Kaip išdėstyta 2011 m. birželio 28 d. Tarybos rekomendacijoje „Iniciatyva „Judus jaunimas“ – besimokančio jaunimo judumo skatinimas“ (OL C 199, 2011 7 7, p. 1).

⁴ OL C 66, 2021 2 26, p. 1.

⁵ OL C 185, 2023 5 26, p. 35.

6. Europos profesinio mokymo plėtros centro (CEDEFOP) surinkti duomenys rodo, kad šalys turi dėti daugiau pastangų pagerinti savo rezultatus visokeriopai remdamos profesinio rengimo ir mokymo įstaigose besimokančių asmenų, ypač pameistrių, mobilumą. Iš 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacijos dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo⁶ nacionalinių įgyvendinimo planų analizės⁷ matyti, kad priemonės, kuriomis profesinio rengimo ir mokymo srityje skatinamas mobilumas, prioritetinėmis paskelbė tik maždaug pusė visų valstybių narių ;
7. 2018 m. kovo 15 d. Tarybos rekomendacijos dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos⁸ įgyvendinimo analizė⁹ ir CEDEFOP duomenys¹⁰ rodo, kad pameistrių mobilumas vis dar nepakankamai išplėtotas ir reikia nuveikti daugiau, kad pameistriai galėtų dalyvauti mobilumu grindžiamuose mainuose;
8. Tarybos išvadose dėl mokytojų ir dėstytojų mobilumo, visų pirma mobilumo Europoje, didinimo jų pirminio rengimo ir mokymo metu, taip pat rengimo ir mokymo jiems vykdančios profesinės veiklos metu¹¹ raginama skatinti ir plėsti mobilumą, kad jis taptų bendru mokytojų ir dėstytojų mokymo ir karjeros elementu;

⁶ OL C 417, 2020 12 2, p. 1.

CEDEFOP, *Working together towards attractive, inclusive, innovative, agile and flexible VET* („Bendros pastangos siekiant, kad profesinis rengimas ir mokymas būtų patrauklus, įtraukus, novatoriškas, paslankus ir lankstus“), CEDEFOP informacinis pranešimas, 2023 m.

⁸ OL C 153, 2018 5 2, p. 1.

⁹ *Putting into practice the European Framework for Quality and Effective Apprenticeships – implementation of the Council Recommendation by Member States* („Kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos praktinis įgyvendinimas. Tarybos rekomendacijos įgyvendinimas valstybėse narėse“), SWD(2021) 230 final.

¹⁰ CEDEFOP, *Enablers and disablers of cross-border long-term apprentice mobility: evidence from country- and project-level investigations* („Tarpvalstybinį ilgalaikį pameistrių mobilumą skatinantys ir jam trukdantys veiksniai: šalių ir projektų lygmens tyrimų rezultatai“), CEDEFOP leidinių serija Nr. 120, Leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021 m.

¹¹ OL C 167, 2022 4 21, p. 2.

9. atlikus ES jaunimo strategijos įgyvendinimo analizę¹² paaiškėjo, jog būtina dėti daugiau pastangų užtikrinti, kad visi jaunuoliai ir su jaunimu dirbantys asmenys galėtų veiksmingai naudotis mobilumo galimybėmis, įskaitant savanorišką veiklą pilietinės visuomenės sektoriuje. Taip pat reikia toliau dirbti kuriant veiksmingas kompetencijų, įgytų naudojantis mobilumo neformaliojo ir savaiminio mokymosi tikslais galimybėmis, patvirtinimo sistemas, užtikrinant sinergiją su 2022 m. balandžio 5 d. Tarybos rekomendacija dėl jaunųjų savanorių mobilumo visoje Europos Sąjungoje¹³;
10. užsienio kalbų kompetencijų trūkumas tebėra kliūtis, trukdanti įgyti mobilumo mokymosi tikslais patirties, studijuoti ir dirbti užsienyje ir visokeriopai atrasti Europos kultūrų įvairovę. Be to, gerinant užsienio kalbų mokymą ir mokymąsi, taip pat siūlant užsienio kalba dėstomus kursus besimokantys asmenys iš kitų šalių gali būti skatinami dalyvauti mobilumo mokymosi tikslais veikloje. Šiuo atžvilgiu svarbu pasinaudoti skaitmeninėmis technologijomis, įskaitant dirbtinį intelektą (DI);

¹² Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, pridedamas prie Komisijos ataskaitos Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES jaunimo strategijos įgyvendinimo (2019–2021 m.), SWD(2021) 286 final.

¹³ OL C 157, 2022 4 11, p. 1.

11. Tarybos išvadose dėl tolesnių veiksmų siekiant, kad automatinis tarpusavio pripažinimas švietimo ir mokymo srityje taptų realybe¹⁴, kurios buvo grindžiamos Tarybos rekomendacijos dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo įgyvendinimo ataskaita¹⁵, teigiama, kad mobilumui mokymosi tikslais ES toliau trukdo tai, jog nėra kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo¹⁶. Aukštojo mokslo srityje nacionalinės valdžios institucijos gerokai pagerino automatinio tarpusavio pripažinimo sąvokos supratimą. Tačiau svarbūs veiksniai, atgrasantys studentus nuo dalyvavimo mobilumo veikloje, yra nuoseklių nacionalinių požiūrių nebuvimas ir skaidrumo trūkumas;
12. skatinant mobilumo mokymosi tikslais veiklą su trečiosiomis valstybėmis, Europos švietimo ir mokymo sistemos gali tapti patrauklesnės žmonėms iš kitų pasaulio kraštų ir pritraukti gabių žmonių į jų švietimo ir mokymo įstaigas. Tarptautinis bendradarbiavimas švietimo ir mokymo srityje, įskaitant mobilumą mokymosi tikslais, yra labai svarbus siekiant ES geopolitinių prioritetų, visų pirma nustatytųjų strategijoje „Global Gateway“, ir 2030 m. darnaus vystymosi tikslų;
13. ypač svarbu skatinti mažiau galimybių turinčių asmenų mobilumo mokymosi tikslais galimybes; šis įtraukties tikslas yra 2021–2027 m. programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programų pagrindas. Labai svarbu šiose programose sustiprinti šį tikslą ir, kai įmanoma, jį taikyti ir kitoms mobilumo mokymosi tikslais programoms visoje ES;

¹⁴ OL C 185, 2023 5 26, p. 44.

¹⁵ COM(2023) 91 final.

¹⁶ „Kvalifikacijų automatinio tarpusavio pripažinimo“ ir „mokymosi užsienyje laikotarpio rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo“ apibrėžtys, tiek aukštojo mokslo lygmeniu, tiek vidurinio ugdymo ir mokymo lygmeniu, yra pateiktos 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendacijos dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo (OL C 444, 2018 12 10, p. 1) priede ir yra visapusiškai taikytinos šiai rekomendacijai.

14. Europos universitetų tinklų iniciatyvos siektinas rodiklis – 50 % mobilumas tarp dalyvaujančių įstaigų; be to, šiuo metu yra testuojami jungtinio Europos laipsnio ženklo suteikimo kriterijai, kuriais taip pat galėtų būti skatinama įtraukti mobilumą į mokymo programas. Didinant 2021–2027 m. programos „Erasmus+“ biudžetą siekiama ES tikslo paskatinti daugiau studentų bent kartą savo studijų metu dalyvauti mobilumo mokymosi tikslais veikloje, taikant įvairesnius mobilumo formatus, įskaitant intensyvias mišriojo mobilumo programas ir trumpalaikį mišrųjį mobilumą. Todėl svarbu padidinti 20 % mobilumo mokymosi tikslais siektiną rodiklį, kuris pirmą kartą buvo nustatytas 2009 m. vykstant Bolonijos procesui. Nuo to laiko sukurtais įrankiais ir šioje rekomendacijoje siūlomomis priemonėmis sudaromos būtinos pagrindinės sąlygos, kad bent 23 % aukštojo mokslo įstaigų absolventų būtų dalyvavę mobilumo mokymosi tikslais veikloje;
15. mokymosi modeliai pastarąjį dešimtmetį keitėsi, be kita ko, dėl COVID-19 pandemijos, paskatindami virtualųjį ir mišrųjį mokymąsi. Sudarius sąlygas besimokantiems asmenims, pedagogams ir darbuotojams visuose švietimo ir mokymo sektoriuose, taip pat jaunimo ir sporto sektoriuose formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi srityse plačiau naudotis mobilumo mokymosi tikslais galimybėmis, taip pat atsirado paskatų plėtoti lanksčius mobilumo mokymosi tikslais formatus;
16. reikėtų toliau remti subalansuotą tyrėjų, ypač pradedančiųjų mokslo darbuotojų, mobilumą siekiant paspartinti jų asmeninį ir profesinį tobulėjimą, kad jis padėtų gerinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos konkurencingumą;

17. šia rekomendacija siekiama padėti iki 2025 m. sukurti Europos švietimo erdvę. Į švietimo ir mokymo kokybės viziją įtrauktas dvejopos besimokančių asmenų, pedagogų ir darbuotojų, visų pirma mažiau galimybių turinčių asmenų, laisvės būti mobiliems propagavimas, taip pat įstaigų laisvės nevaržomai megzti ryšius tarpusavyje Europoje ir už jos ribų propagavimas. Įtraukios ir teisingos švietimo ir mokymo sistemos turėtų palaikyti darnias visuomenes, padėti aktyvaus pilietiškumo pagrindus ir gerinti įsidarbinamumą. Šioje rekomendacijoje valstybės narės raginamos nustatyti mobilumui mokymosi tikslais palankias sąlygas, pašalinti kliūtis ir sukurti paskatų, kurios atitiktų konkrečius besimokančių asmenų, pedagogų ir darbuotojų įvairiuose sektoriuose poreikius;
18. šia rekomendacija taip pat siekiama sudaryti palankesnes sąlygas glaudžiau bendradarbiauti su pagrindinėmis trečiosiomis valstybėmis, kaip numatyta pagal specialistų pritraukimo partnerysčių iniciatyvą, taip pat propaguoti ES kaip patrauklų regioną gabiems žmonėms iš trečiųjų valstybių mokytis, mokyti ir studijuoti;

19. šia rekomendacija primenama apie esamą ES programų, kuriomis sprendžiami mobilumo mokymosi tikslais klausimai, pavyzdžiui, programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso, ir kitų ES, tarptautinio, nacionalinio ir regioninio lygmens finansavimo priemonių, pavyzdžiui, ES sanglaudos politikos fondų, visų pirma Europos regioninės plėtros fondo ir „Europos socialinio fondo +“ ir jo iniciatyvos „Siekti, mokytis, išmokti, pasiekti“ (ALMA), sinergiją ir papildomumą;
20. šia rekomendacija taip pat siekiama skatinti mokytojų ir pameistrių mobilumą mokymosi tikslais pasitelkiant prieduose išdėstytus specialius politikos metmenis. Mokyklose trūksta mokytojų, taigi mobilumas mokymosi tikslais turėtų padidinti šios profesijos patrauklumą. Mobilumo patirties įgiję mokytojai gali rodyti pavyzdį besimokantiems asmenims ir gali padėti skatinti tarpvalstybinį ir tarptautinį bendradarbiavimą. Tarybos išvadose dėl mokytojų ir dėstytojų mobilumo, visų pirma Europoje, didinimo jų pirminio rengimo ir mokymo metu, taip pat rengimo ir mokymo jiems vykdant profesinę veiklą metu pabrėžiamas teigiamas mobilumo mokymosi tikslais užsienyje poveikis mokytojų profesiniam tobulėjimui, taip pat švietimo ir mokymo sistemoms, ir nurodomos mobilumo kliūtys. Pameistriams taip pat kyla tam tikrų konkrečių kliūčių, susijusių su mokymosi darbo vietoje ypatumais. Jų mobilumas turėtų padėti šalinti įgūdžių spragas, remti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti įsidarbinamumą, ypač tarp jaunimo,

PRIPAŽĮSTA, KAD:

21. šioje rekomendacijoje „mobilumo mokymosi tikslais“ sąvoka, apibrėžta 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/817, kuriuo nustatoma Sąjungos švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013¹⁷, kuri reiškia fizinį persikėlimą į kitą šalį nei besimokančio asmens gyvenamoji šalis studijuoti, mokytis ar gauti žinių neformaliojo ar savaiminio mokymosi būdu, naudojama kaip atspirties taškas. Mobilumas mokymosi tikslais, kaip tai suprantama šioje rekomendacijoje, apima visų rūšių ilgalaikį ir trumpalaikį mobilumą mokymosi tikslais, įskaitant individualų ir grupinį mobilumą, mišrųjį mobilumą (įskaitant jo virtualiuosius komponentus), mobilumą kreditų kaupimo tikslais ir mobilumą laipsnio įgijimo tikslais. Jis apima besimokančius asmenis, pedagogus ir darbuotojus visuose mokymosi visą gyvenimą sektoriuose, įskaitant ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, mokyklinį ugdymą, aukštąjį mokslą, profesinį rengimą ir mokymą, suaugusiųjų mokymąsi, taip pat jaunimą¹⁸, su jaunimu dirbančius asmenis ir sporto srities darbuotojus¹⁹, kurie patenka į programos „Erasmus+“ taikymo sritį ir kurie į ją nepatenka. Ši rekomendacija apima tiek ES vidaus, tiek tarptautinį mobilumą mokymosi tikslais iš ES;

¹⁷ OL L 189, 2021 5 28, p. 1.

¹⁸ Remiantis įvairiomis jaunimo mobilumo galimybėmis, kurias siūlo „Erasmus+“ jaunimo paprogramė ir Europos solidarumo korpusas, mobilumas mokymosi tikslais jaunimo sektoriuje reiškia jaunimo, su jaunimu dirbančių asmenų ir savanorių mobilumą mokymosi tikslais neformaliojo ir savaiminio mokymosi kontekstuose. Šioje rekomendacijoje mobilumas mokymosi tikslais jaunimo sektoriuje taip pat apima kitas nacionalines mobilumo programas.

¹⁹ Pagal programos „Erasmus+“ sporto veiksmų 1 pagrindinį veiksmą mobilumas mokymosi tikslais sporto sektoriuje apibrėžiamas kaip sporto organizacijų, visų pirma mėgėjiško sporto, darbuotojų, kuriems suteikiama galimybė pagerinti savo kompetencijas ir kvalifikacijas ir įgyti naujų įgūdžių praleidžiant tam tikrą laiką užsienyje, taip prisidedant prie sporto organizacijų gebėjimų stiprinimo ir plėtojimo, mobilumas. Šiuo veiksmu remiamas mėgėjiško sporto trenerių ir kitų darbuotojų (tiek apmokamų darbuotojų, tiek savanorių) profesinis tobulėjimas. Šioje rekomendacijoje mobilumas mokymosi tikslais sporto sektoriuje taip pat apima kitas nacionalines mobilumo programas.

22. besimokančių asmenų, pedagogų ir darbuotojų mobilumas, kuris nuo Europos švietimo erdvės iniciatyvos pradžios buvo padidintas, daro teigiamą poveikį švietimui ir mokymui. Tačiau mobilumas laipsnio įgijimo tikslais aukštojo mokslo srityje, taip pat mobilumas profesinio rengimo ir mokymo srityje gali kelti sunkumų kai kurioms švietimo ir mokymo sistemoms, priimančioms didelius besimokančių asmenų ar pameistrių srautus, arba toms šalims, kurioms gresia protų nutekėjimas, dėl kurio daugelis talentingų žmonių renkasi studijuoti arba pradėti pameistrystę užsienyje ir po jos ten pasilieka;
23. nustatant mobilumo mokymosi tikslais siektiną rodiklį²⁰ aukštojo mokslo srityje, įtraukti mobilumo veiksmai apima išvykstantąjį mobilumą laipsnio įgijimo tikslais, bent trijų mėnesių išvykstantąjį mobilumą kreditų kaupimo tikslais arba išvykstantąjį mobilumą, atitinkantį 15 Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemos (ECTS) kreditų (įskaitant mobilumą stažuočių ir studijų tikslais), ir trumpesnės trukmės – mažiau nei trijų mėnesių – išvažiuojamąjį mobilumą, atitinkantį bent tris ECTS kreditus. Šie mobilumo veiksmai gali būti visiškai fiziniai arba mišrūs, sudaryti ir iš virtualių, ir iš fizinių komponentų. Siektinas rodiklis apskaičiuojamas absolventų lygmeniu, t. y. kiek absolventų bent kartą studijų metu dalyvavo mobilumo mokymosi tikslais veikloje. Atsižvelgiant į pirmiau nurodytus elementus, šioje rekomendacijoje Komisijos prašoma ne vėliau kaip 2026 m. pateikti pasiūlymą dėl atnaujintos metodikos, pagal kurią būtų vertinama absolventų, turinčių mobilumo mokymosi tikslais patirties užsienyje aukštojo mokslo srityje, dalis;

²⁰ Rodiklis bus grindžiamas mobilumo duomenimis, gautais iš UNESCO, EBPO ir Eurostato surinktų administracinių duomenų.

24. reaguojant į raginimus²¹ nustatyti didesnę siektiną rodiklį nei dabartinis 8 % į užsienį išvykstančių profesinio rengimo ir mokymo įstaigų besimokančių asmenų mobilumo mokymosi tikslais siektinas rodiklis, šioje rekomendacijoje siūloma ne vėliau kaip 2030 m. profesinio rengimo ir mokymo įstaigų besimokančių asmenų, įskaitant pameistrus, dalyvavimo siektiną rodiklį padidinti bent iki 12 %. Profesinio rengimo ir mokymo srities siektinas rodiklis²² grindžiamas 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo (PRM) siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo apibrėžtu siektinu rodikliu. Jis apskaičiuojamas kaip judžių besimokančių asmenų dalis nuo tų kalendorinių metų PRM įstaigų absolventų skaičiaus. Jį skaičiuojant įtraukiami dalyviai, pasinaudoję lankstaus mobilumo galimybėmis, pavyzdžiui, pagal programą „Erasmus+“ (pavyzdžiui, trumpalaikio mobilumo, grupinio mobilumo, mišriojo mobilumo, su dalyvavimu profesinio meistriškumo konkursuose susijusio mobilumo) arba kitas mobilumo programas.

²¹ 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos rekomendacijos dėl profesinio mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (2020/2767(RSP))

²² Šis rodiklis bus grindžiamas mobilumo duomenimis, gautais iš programos „Erasmus+“ duomenų, ir PRM įstaigų absolventų duomenimis, gautais iš UNESCO, EBPO ir Eurostato surinktų duomenų. Jei įmanoma ir tik tuo atveju, jei pateiktus duomenis galima palyginti su programos „Erasmus+“ duomenimis, siekiant papildyti programos „Erasmus+“ duomenis taip pat galėtų būti naudojami nacionalinių valdžios institucijų mobilumo programų duomenys, be kita ko, apie mobilumo trukmę. Jei įtraukiami iš nacionalinių valdžios institucijų gauti duomenys, tai turėtų būti nurodyta skaidriai.

25. Taryba dar kartą patvirtina savo tvirtą įsipareigojimą siekti įtraukaus mobilumo mokymosi tikslais ir pareiškia savo politinį užmojį nustatyti siektiną rodiklį šioje srityje. Kad galėtų tai padaryti, reikia metodikos, pagal kurią būtų galima įvertinti mažiau galimybių turinčių asmenų dalį tarp visų besimokančių asmenų, kurie naudojami mobilumo mokymosi tikslais galimybėmis užsienyje. Todėl Taryba pakartoja savo raginimą Komisijai atlikti darbą, susijusį su pasiūlymais, remiantis ir vadovaujantis nuolatinės rodiklių ir lyginamųjų standartų grupės ekspertų nuomone, dėl galimų rodiklių arba ES lygmens siektinų rodiklių įtraukties ir teisingumo srityse²³. Siekiant pabrėžti Tarybos įsipareigojimą, valstybėms narėms rekomenduojama kolektyviai pasiekti, kad ne vėliau kaip 2027 m. bent 20 % visų besimokančių asmenų, kurie naudojami mobilumo mokymosi tikslais užsienyje galimybėmis, sudarytų mažiau galimybių turintys asmenys. Tam įvertinti būtų galima naudoti šiuo metu turimus programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programų duomenis. Šie duomenys jokių būdu neapima visų rūšių mobilumo mokymosi tikslais užsienyje, tačiau galėtų būti naudojami kaip artimiausias šiuo metu turimas pakaitinis rodiklis. Be to, šioje rekomendacijoje Komisijos prašoma ne vėliau kaip 2026 m. pateikti pasiūlymą dėl duomenų rinkimo metodikos, kad būtų galima įvertinti mažiau galimybių turinčių asmenų dalį tarp visų besimokančių asmenų, kurie naudojami mobilumo mokymosi tikslais užsienyje galimybėmis, švietimo, mokymo ir jaunimo bei sporto sektoriuose, tinkamai atsižvelgiant į galimus opius aspektus, susijusius su tokiais duomenimis, ir nesukuriant papildomos administracinės naštos valstybėms narėms. Remdamasi šiuo pasiūlymu, Taryba gali susitarti dėl ES lygmens siektino rodiklio, kuris turėtų būti pasiektas ne vėliau kaip 2030 m.;
26. šia rekomendacija neužkertamas kelias būsimoms deryboms dėl Sąjungos finansavimo priemonių pagal kitą daugiametę finansinę programą;

²³ Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) (OL C 66, 2021 2 26, p. 1).

27. atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 349 straipsnį ir vadovaujantis 2022 m. gegužės 3 d. Komisijos komunikatu „Sustiprinta ir atnaujinta strateginė partnerystė su ES atokiausiais regionais“²⁴, rekomendacijoje turėtų būti atsižvelgta į ypatingą tame straipsnyje nurodytų atokiausių regionų padėtį, siekiant skatinti mobilumą mokymosi tikslais į šiuos regionus ir iš jų;
28. šioje rekomendacijoje ir laikantis Programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso įtraukties ir įvairovės strategijos įgyvendinimo gairių²⁵, mobilumo mokymosi tikslais kliūtys apima negalią, sveikatos problemas, su švietimo ir mokymo sistemomis susijusias kliūtis, kultūrinius skirtumus, socialines kliūtis (įskaitant socialines, psichologines ir su šeima susijusias kliūtis), ekonomines kliūtis, su diskriminacija susijusias kliūtis ir geografines kliūtis,

²⁴ COM(2022) 198 final.

²⁵ Programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso įtraukties ir įvairovės strategijos įgyvendinimo gairės.

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ IR VALSTYBĖMS NARĖMS REKOMENDUOJA:

atsižvelgiant į nacionalinių mokyklinio ugdymo, profesinio rengimo ir mokymo, aukštojo mokslo ir suaugusiųjų švietimo sistemų bei jaunimo ir sporto sektorių ypatumus ir deramai atsižvelgiant į aukštojo mokslo įstaigų akademinę laisvę ir švietimo ir mokymo įstaigų savarankiškumą:

1. skatinti sklandų besimokančių asmenų, pedagogų ir darbuotojų judėjimą Europos švietimo erdvėje, siekiant remti bendrųjų kompetencijų ugdymą, visų pirma žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai būtinų žinių, įgūdžių ir gebėjimų įgijimą, didinti pasitikėjimą ir supratimą tarp švietimo ir mokymo sistemų bei jaunimo ir sporto sektorių, taip pat skatinti aktyvų pilietiškumą;
2. stengtis, kad mobilumo mokymosi tikslais programos būtų įtraukios, aplinkos atžvilgiu tvarios, jose būtų naudojamos skaitmeninės technologijos ir jomis būtų propaguojamos bendros ES vertybės²⁶;

²⁶ Kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

3. dėti daugiau pastangų, kad mobilumas taptų tikrove visiems, ir stengtis ne vėliau kaip 2030 m. pasiekti ES lygmens siektinus rodiklius užtikrinant:

- a) kad aukštojo mokslo srityje mobilumo mokymosi tikslais patirties užsienyje turinčių absolventų dalis būtų bent 23 %;
- b) kad profesinio rengimo ir mokymo srityje mobilumo mokymosi tikslais patirties užsienyje turinčių profesinio mokymo įstaigų besimokančių asmenų dalis būtų bent 12 %.

Pirmiau nurodyti siektini rodikliai yra orientacinis bendrų ES veiklos rezultatų lygis ir jie turi būti apskaičiuojami ES lygmeniu. Valstybės narės raginamos individualiai prisidėti prie tų siektinų rodiklių įgyvendinimo, atsižvelgiant į skirtingą pradinę padėtį ir nacionalinius skirtumus.

Taryba galėtų atitinkamai peržiūrėti pirmiau nurodytus ES lygmens siektinus rodiklius, atsižvelgdama į:

- Komisijos pasiūlymą dėl atnaujintos aukštojo mokslo duomenų rinkimo metodikos;
- būsimą Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos peržiūrą;

4. įsipareigoti laikytis įtraukaus požiūrio į mobilumą mokymosi tikslais visuose švietimo ir mokymo, jaunimo ir sporto sektoriuose, užtikrinant, kad mobilumo mokymosi tikslais galimybės būtų prieinamesnės mažiau galimybių turintiems asmenims²⁷, toliau nurodytais veiksmais:
- a) stengtis kolektyviai pasiekti, kad ne vėliau kaip 2027 m. bent 20 % visų besimokančių asmenų, kurie naudojami mobilumo mokymosi tikslais užsienyje galimybėmis²⁸, sudarytų mažiau galimybių turintys asmenys;
 - b) apsvarstyti galimybę susitarti dėl ES lygmens siektino rodiklio, kuris turėtų būti pasiektas ne vėliau kaip 2030 m., remiantis Komisijos ne vėliau kaip 2026 m. pateiktu pasiūlymu dėl duomenų rinkimo metodikos, pagal kurią būtų vertinama mažiau galimybių turinčių asmenų dalis tarp visų besimokančių asmenų, kurie naudojami mobilumo mokymosi tikslais užsienyje galimybėmis, švietimo ir mokymo, jaunimo ir sporto sektoriuose;

²⁷ pagal Reglamentą (ES) 2021/817 „mažiau galimybių turintys asmenys“ – žmonės, kurie dėl ekonominių, socialinių, kultūrinių, geografinių ar sveikatos priežasčių, dėl savo kaip migrantų kilmės arba dėl tokių priežasčių kaip negalia ar mokymosi sunkumai, arba bet kokios kitos priežasties, įskaitant priežastis, dėl kurių galėtų kilti diskriminacija pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnį, susiduria su kliūtimis, kurios jiems trukdo veiksmingai pasinaudoti mobilumo mokymosi tikslais galimybėmis;

²⁸ Kadangi šiuo metu nėra ES masto įtraukaus mobilumo mokymosi tikslais rodiklio, mažiau galimybių turinčių asmenų dalis tarp visų besimokančių asmenų, kurie naudojami mobilumo mokymosi tikslais užsienyje galimybėmis, galėtų būti apskaičiuota naudojant programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programų mobilumo duomenis. Šie duomenys jokių būdu neapima visų rūšių mobilumo mokymosi tikslais užsienyje, tačiau galėtų būti naudojami kaip artimiausias šiuo metu turimas pakaitinis rodiklis.

5. siekiant įgyvendinti šią rekomendaciją, užtikrinti bendradarbiavimą su suinteresuotaisiais subjektais mobilumo mokymosi tikslais srityje;
6. suteikti sisteminių mobilumo mokymosi tikslais galimybių ir tuo tikslu:
 - a) apsvarstyti galimybę siekti, kad mobilumas mokymosi tikslais užsienyje taptų neatsiejama mokyklinio ugdymo, PRM ir pameistrystės, aukštojo mokslo, taip pat suaugusiųjų švietimo ir mokymo sistemų dalimi, stengiantis įtraukti galimybę tam tikrus mokymosi mobilumo tikslais laikotarpį praleisti užsienyje, tuo tikslu nustatant lanksčius mobilumo langus, pasirenkamuosius kursus ir kitas galimybes;
 - b) remti švietimo įstaigas ir mokymo paslaugų teikėjus, kad jie plėtotų ir įgyvendintų vis daugiau tarpvalstybinės bendros veiklos, įskaitant bendras programas, pagal kurias suteikiami jungtiniai laipsniai, kuo geriau pasinaudojant Europos iniciatyvomis, visų pirma Europos universitetų aljansais, profesinės kompetencijos centrais, nacionalinėmis profesinio rengimo ir mokymo grupėmis, inovacijų aljansais ir programos „Erasmus+“ mokytojų akademijomis, taip pat remiantis patirtimi, sukaupta Europos universitetų aljansų, kurie siekia 50 % studentų mobilumo tikslo teikdami fizinio, virtualaus ir mišriojo mobilumo galimybes;

- c) skatinti ir įtvirtinti įvažiuojamąjį ir išvažiuojamąjį mobilumą mokymosi tikslais neformaliojo ir savaiminio mokymosi, darbo su jaunimu ir savanoriškos veiklos aplinkoje kaip visiems besimokantiems asmenims, pedagogams ir darbuotojams vertingas ir perspektyvias mobilumo galimybes, be kita ko, didinant informuotumą, taikant informavimo priemones ir teikiant kitokią paramą neformaliojo ir savaiminio mokymosi paslaugų teikėjams, vietos ir regionų valdžios institucijoms, taip pat darbo su jaunimu ir pilietinės visuomenės organizacijoms;
- d) skatinti taikyti kokybės kriterijus rengiant bei įgyvendinant mobilumo mokymosi tikslais veiklą ir vykdant tęstinį darbą, be kita ko, remiantis pagal programą „Erasmus+“, Europos solidarumo korpuso programą ir kitas mobilumo mokymosi tikslais programas parengtais kokybės standartais ir daugiausia dėmesio skiriant tokios veiklos prieinamumui ir įtraukumui;
- e) skatinti ES, tarptautinio, nacionalinio ir regioninio lygmens finansavimo priemones valdančių ir įgyvendinančių įstaigų bendradarbiavimą siekiant vykdyti koordinuotą veiklą, kuria remiamas ir skatinamas mobilumas mokymosi tikslais, kartu vengiant dubliavimosi ir kuo labiau padidinant išteklių poveikį;

7. gerinti kalbų mokymąsi ir tuo tikslu:

- a) stiprinti kalbų mokymąsi visuose švietimo ir mokymo etapuose, taip pat jaunimo ir sporto sektoriuose, kai tai įmanoma, kad atsivertų daugiau mobilumo mokymosi tikslais variantų ir galimybių;
- b) remti kalbų mokymo ir kalbų mokymosi galimybes, be kita ko, orientuojantis į suaugusius besimokančius asmenis, siekiant pagerinti daugiakalbystės kompetencijas ir įgalinti piliečius visapusiškai panaudoti mobilumo mokymosi tikslais galimybėmis ir padidinti savo įsidarbinamumą;

8. remti dalyvavimą mobilumo mokymosi tikslais veikloje ir tuo tikslu:

- a) kurti mobilumo mokymosi visą gyvenimą tikslais kultūrą visuose švietimo ir mokymo etapuose ir įvairioje neformaliojo ir savaiminio mokymosi, darbo su jaunimu, savanoriškos veiklos ir sporto aplinkoje. Veiksmai, kurių reikia imtis šiuo atžvilgiu, gali apimti:
 - i) įvairių mobilumo formatų ir veiklos plėtojimą;
 - ii) paramą tiek siunčiančiosioms, tiek priimančiosioms organizacijoms, turinčioms tarptautinimo strategiją;
 - iii) švietimo ir mokymo įstaigų, taip pat neformaliojo ir savaiminio mokymosi aplinkos darbo su jaunimu ir sporto srityse patrauklumo didinimą, kiek tai susiję su mobilių besimokančių asmenų priėmimu ir siuntimu;
 - iv) skatinimą absolventų tinklus plėtoti ir populiarinti mokymosi patirtį;

- b) skatinti regionų ir vietos valdžios institucijų, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų, jaunimo ir sporto sektorių, pilietinės visuomenės organizacijų, nevyriausybinių organizacijų ir privačių įstaigų bendradarbiavimą siekiant skatinti ir remti išvažiuojamąjį mobilumą mokymosi tikslais, be kita ko, orientuojantis į mažiau galimybių turinčius asmenis, ir kurti palankią aplinką įvažiuojamojo mobilumo mokymosi tikslais programų dalyviams iš užsienio;
- c) skatinti mobilumo programas valdančias institucijas ir organizacijas, vykdančias tiek asmenų siutimo, tiek priėmimo funkcijas, mažinti organizacijoms ir dalyviams tenkančią administracinę naštą ir teikti aiškias gaires per visą paraiškų teikimo procesą;
- d) remti lanksčius mobilumo mokymosi tikslais formatus, kurie gali įvairinti dalyvių ratą ir būti tarpiniu žingsniu į ilgesnius mobilumo laikotarpius, įskaitant grupinio mobilumo veiklą, trumpalaikį mobilumą ir mišriojo mobilumo intensyvias programas ir bet kokią kitą mokymosi patirtį, per kurią galima gauti mikrokredencius, laikantis Europos požiūrio į mikrokredencius siekiant užtikrinti mokymąsi visą gyvenimą ir įsidarbinamumą;
- e) teigiamai vertinti pedagogų, darbuotojų ir su jaunimu dirbančių asmenų, kurie rengia ir įgyvendina mobilumo mokymosi tikslais projektus ir veiklą, darbą, įtraukiant juos į jų profesiją, ir pripažinti darbuotojų mobilumo pridėtinę vertę;

9. informuoti apie mobilumo mokymosi tikslais galimybes ir tuo tikslu:
- a) nacionaliniu, regionų ar vietos lygmeniu paskirti, kai tikslinga, mobilumo mokymosi tikslais skatintojus – koordinatorius, kontaktinius punktus, ambasadorius arba specialius mobilumo mokymosi tikslais informacijos centrus, kurie dalytųsi savo ekspertinėmis žiniomis su švietimo ir mokymo paslaugų teikėjais, jaunimo ir sporto sektoriais, pilietinės visuomenės organizacijomis ir privačiomis įstaigomis, kad būtų remiamas dalyvavimas mobilumo mokymosi tikslais veikloje ir kad būtų vykdoma tinklaveika nacionaliniu ir ES lygmenimis;
 - b) besimokantiems asmenims teikti tikslinę informaciją apie mobilumo mokymosi tikslais galimybes per visą mokymosi visą gyvenimą ciklą, be kita ko, mokyklose, jaunimui skirtose ir darbo aplinkoje, tarp PRM, taip pat suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, darbo su jaunimu ir savanoriškos veiklos organizatorių, aukštojo mokslo įstaigų ir darbdavių, bendradarbiaujant su mobilumo mokymosi tikslais skatintojais ir informaciją apie mobilumo mokymosi tikslais galimybes įtraukiant į studijų ir profesinį orientavimą;
 - c) pabrėžti užsienyje praleisto mobilumo laikotarpio naudą ir teikti konsultacijas, patarimus ir mentorystę, visų pirma mažiau galimybių turintiems besimokantiems asmenims, be kita ko, kuo labiau išnaudojant programėlę „Erasmus+“;

- d) skatinti priimančiąsias organizacijas užtikrinti sklandų atvykstančių besimokančių asmenų priėmimą, be kita ko, iš karto suteikiant jiems informaciją ir atitinkamą medžiagą;
- e) teikti informaciją apie mobilumo galimybes optimizuojant tinklą „Euroguidance“ ir „Eurodesk“ naudojimą ir veikimą;
- f) teikti informaciją apie gyvenimo ir darbo sąlygas priimančiosiose šalyse naudojantis EURES portale pateikta informacija apie gyvenimo ir darbo sąlygas visose valstybėse narėse ir ELPA šalyse ir atitinkamu ES mokymosi kampelio skyriumi, be kita ko, susiejant tą informaciją su nacionaliniais mobilumo mokymosi tikslais portalais;

10. remti mokymosi rezultatų skaidrumą ir pripažinimą ir tuo tikslu:

- a) imtis būtinų veiksmų siekiant užtikrinti aukštojo mokslo kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinį abipusį pripažinimą aukštojo mokslo lygmeniu ir daryti esminę pažangą siekiant vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų, suteikiančių galimybę siekti aukštojo mokslo, ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio abipusio pripažinimo vidurinio ugdymo ir mokymo lygmeniu, įskaitant PRM lygmenį, taip pat virtualių ir mišrųjų mokymąsi, teikiant rekomendacijas ir organizuojant mokymus švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams ir užtikrinant sprendimų dėl pripažinimo priėmimo nuoseklumą;
- b) visapusiškai naudotis esamomis programomis ir priemonėmis, galinčiomis prisidėti prie mokymosi rezultatų pripažinimo, be kita ko, palengvinant nuoseklią nacionalinių požiūrių į automatinį abipusį kvalifikacijų pripažinimą taikymą ir užtikrinant, kad Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo registre (EQAR) registruotos nepriklausomos kokybės užtikrinimo agentūros įgyvendintų išorės kokybės užtikrinimo sistemą;
- c) skatinti švietimo ir mokymo įstaigas registruoti sprendimus dėl mokymosi rezultatų pripažinimo, atsižvelgiant į duomenų apsaugos taisykles, siekiant užtikrinti, kad laikui bėgant ir skirtingose įstaigų organizacinėse struktūrose būtų priimami nuoseklūs ir skaidrūs sprendimai, siekiant užtikrinti automatinio abipusio kvalifikacijų pripažinimo sąvokos ir apibrėžties supratimą;
- d) imtis veiksmų siekiant, kad būtų pripažįstamos kompetencijos, įgytos naudojantis mobilumo mokymosi tikslais galimybėmis neformaliojo ir savaiminio mokymosi, darbo su jaunimu ir savanoriškos veiklos aplinkoje, skatinant atitinkamų švietimo ir mokymo sektorių įstaigų, neformaliojo mokymosi paslaugų teikėjų ir pilietinės visuomenės organizacijų bendradarbiavimą patvirtinimo tvarkos srityje, kad neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatus būtų lengviau panaudoti formaliojo švietimo ir mokymo sistemoje ir darbo rinkoje;

- e) remti švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus ir jaunimo mobilumo mokymosi tikslais veiklos, darbo su jaunimu ir savanoriškos veiklos organizatorius, kad jie sistemingai naudotųsi ES sistemomis ir priemonėmis, be kita ko, „Europass“, daugiakalbiu Europos įgūdžių, gebėjimų ir profesijų klasifikatoriumi, Europos skaitmeniniais mokymosi kredencialais, Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandara, „Europass“ mobilumo dokumentu, „Youthpass“ ir (arba) nacionalinėmis sistemomis, padedančiomis nustatyti, dokumentuoti, vertinti ir, kai tikslinga, sertifikuoti kompetencijas, įgytas naudojantis mobilumo mokymosi tikslais galimybėmis;
- f) apsvarstyti galimybę imtis veiksmų, kad būtų ratifikuota UNESCO Globali su aukštuoju mokslu susijusių kvalifikacijų pripažinimo konvencija, siekiant pagerinti sąžiningą ir skaidrų trečiųjų valstybių kvalifikacijų, taip pat dalinių studijų ir ankstesnio mokymosi pripažinimą; viešai skelbti informaciją apie trečiųjų valstybių kvalifikacijų pripažinimo procesus;
- g) išnaudoti politinį bendradarbiavimą, visų pirma Bolonijos proceso visuotinį politinį dialogą ir už pripažinimą atsakingų institucijų bei kokybės užtikrinimo agentūrų bendradarbiavimą, trečiųjų valstybių aukštojo mokslo įstaigų pajėgumams plėtoti ir kokybės užtikrinimo procesams suderinti, kad per mobilumo laikotarpį trečiųjų valstybių studentų gaunami mokymosi rezultatai būtų kuo geresni ir būtų užtikrintas visiškas mobilumo laikotarpių rezultatų pripažinimas, tuos laikotarpius įskaičiuojant studentams siekiant diplomų savo kilmės šalyse;

11. remti perėjimą į darbo rinką ir mobilumą darbo tikslais ir tuo tikslu:
- a) palengvinti perėjimą nuo mobilumo mokymosi tikslais prie mobilumo darbo tikslais, padedant mobiliems besimokantiems asmenims, pedagogams ir darbuotojams, taip pat su jaunimu dirbantiems asmenims gauti valstybinių užimtumo tarnybų ir EURES teikiamą paramą darbo ieškantiems asmenims;
 - b) naudojantis programa „Erasmus+“ padėti besimokantiems asmenims, įskaitant neseniai studijas baigusius absolventus, atlikti stažuotes užsienyje savo verslumo, novatoriškiems, kūrybiniais ir tarpkultūriniais įgūdžiams ugdyti;
 - c) skatinti atitinkamas organizacijas priimti stažuotojus iš užsienio, be kita ko, didinant informuotumą ir teikiant prieinamą informaciją;
12. užtikrinti, kad mobilumas mokymosi tikslais būtų įtraukesnis ir prieinamesnis ir tuo tikslu:
- a) plėtoti tikslines priemones, kuriomis būtų remiamas mažiau galimybių turinčių asmenų mobilumas švietimo ir mokymo sistemose, taip pat jaunimo ir sporto sektoriuose;
 - b) pašalinti kliūtis mažiau galimybių turintiems asmenims ir atsižvelgti į jų poreikius nuo pat pirmųjų mokymosi veiklos formavimo etapų;

- c) teikti paramą, kad mobilumas mokymosi tikslais būtų prieinamas mažiau galimybių turintiems asmenims, taip pat teikti paramą juos priimančioms organizacijoms, pavyzdžiui, nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu teikiant tinkamą finansavimą ir skatinant įvairių ES, tarptautinių, nacionalinių ir regioninių finansavimo priemonių sinergiją;
- d) laiku teikti prieinamą ir naujausią informaciją apie prieinamą mobilumo mokymosi tikslais finansavimą, mokėjimų grafikus ir kitą galimą paramą besimokantiems asmenims;
- e) padėti mobiliems besimokantiems asmenims, bendradarbiaujant su atitinkamomis nacionalinėmis, regionų ir vietos valdžios institucijomis, sprendžiant studentų būsto trūkumo problemą;
- f) pagal ES ir nacionalinės teisės aktus užtikrinti tinkamą mobilių besimokančių dalyvių, įskaitant pameistrius, stažuotojus, jaunos tyrėjas, su jaunimu dirbančius asmenis ir savanorius, visų pirma nepilnamečius, apsaugą, kiek tai susiję su draudimu, darbo standartais, sveikatos ir saugos reikalavimais, mokesčiais, socialine apsauga (įskaitant galimybę naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis) ir, kai aktualu, galimybe kaupti teises į pensijos išmokas;

13. užtikrinti, kad mobilumas mokymosi tikslais būtų tvaresnis aplinkos atžvilgiu ir tuo tikslu:
- a) kai tikslinga, naudotis tvaresnėmis transporto priemonėmis keliaujant iš mobilumo mokymosi tikslais vietų ir į jas, taip pat mobilumo laikotarpiais, ir teikti tvaraus keliavimo gaires;
 - b) padėti mobilumo mokymosi tikslais veiklą organizuojantiems švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams, jaunimo bei sporto sektoriams ir pilietinės visuomenės organizacijoms integruoti tvarumo užtikrinimo praktiką į savo kasdienę veiklą rengiant mokymus, teikiant gaires ir keičiantis geraja praktika;
 - c) padėti švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams ir jaunimo bei sporto sektoriams organizacijų lygmeniu savo veikla siekti, kad mobilumo mokymosi tikslais kelionėse būtų išmetama mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų;
14. naudotis skaitmeninėmis technologijomis siekiant palengvinti mobilumą mokymosi tikslai ir tuo tikslu:
- a) skatinti bendrais Europos standartais grindžiamų sąveikių IT sistemų kūrimą ir naudojimą; šios sistemos turėtų užtikrinti galimybę besimokantiems asmenims, pedagogams ir darbuotojams valdyti ir registruoti mobilumo mokymosi tikslais patirtį visapusiškai laikantis taikytinų duomenų apsaugos teisės aktų ir turėtų suteikti galimybę organizacijoms teikti informaciją apie mobilumo galimybes, valdyti mobilumą, remti automatinę abipusę kvalifikacijų pripažinimą ir mažinti administracinę naštą, naudojantis pagal Europos studento pažymėjimo iniciatyvą užtikrinamomis funkcijomis ir platformoje „Europass“ teikiamomis priemonėmis, be kita ko, skaitmeninant mokymosi kredencialus naudojantis Europos skaitmeninių mokymosi kredencialų infrastruktūra;

- b) prisidėti prie iniciatyvų, kuriomis remiamas tyrėjų mobilumas ir teikiama atitinkama informacija bei paramos paslaugos, įskaitant EURAXESS²⁹ ir būsimą EMTE specialistų platformą³⁰;
- c) teikti paramą švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams, jaunimo ir sporto sektoriams ir pilietinės visuomenės organizacijoms, kad jie prireikus galėtų nustatyti ir naudoti naujas skaitmenines priemones ir (arba) naudoti esamas skaitmenines priemones fiziniam mobilumui papildyti;
- d) remti aukštos kokybės mišriojo mobilumo formatų plėtojimą pritaikant esamas nacionalines sistemas, kad būtų sudarytos dar palankesnės sąlygos papildomiems novatoriškiems mobilumo formatams, kuriuose naudojamos skaitmeninės technologijos;
- e) išnagrinėti, kaip dirbtinis intelektas gali padėti įveikti mobilumo mokymosi tikslais kliūtis;

15. per mobilumą mokymosi tikslais propaguoti ES vertybes ir tuo tikslu:

- a) skatinti visus besimokančius asmenis, pedagogus ir darbuotojus mobilumo mokymosi tikslais laikotarpiu užsienyje dalyvauti priimančiųjų bendruomenių gyvenime, be kita ko, vykdant savanorišką veiklą;
- b) praturtinti mobilumo mokymosi tikslais patirtį ugdant kultūrinį sąmoningumą, pilietinį angažuotumą, skaitmeninį raštingumą bei gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir žinias apie ES bei ES vertybes ir pagrindines teises;
- c) atvykstantiems besimokantiems asmenims, pedagogams ir darbuotojams teikti vietos kontekste aktualią informaciją ir kurti svetingą kultūrą pasitelkiant mentorius ir teikiant administracinę paramą;

²⁹ „EURAXESS – Researchers in Motion“ – vieno langelio principu veikianti platforma tyrėjams ir inovacijų kūrėjams, siekiantiems karjeros ir asmeninio tobulėjimo persikeliant į kitas šalis.

³⁰ Šiais pagal programą „Europos horizontas“ remiamais EMTE specialistų platformos veiksmams siekiama didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų specialistų karjeros sąveikumą ir įsidarbinamumą įvairiuose sektoriuose.

- d) užtikrinti, kad mobilūs besimokantys asmenys, pedagogai ir darbuotojai galėtų naudotis aukščiausio lygio akademine laisve; skatinti švietimo ir mokymo įstaigas kurti, be kita ko, kokybės užtikrinimo priemonėmis, kokybės kultūrą, kurioje mobilumo laikotarpiais būtų visapusiškai laikomasi akademinio sąžiningumo principų;

16. populiarinti ES kaip mokymosi regioną ir tuo tikslu:

- a) glaudžiai bendradarbiauti siekiant didinti ES patrauklumą, pasinaudojant įvairiomis esamomis nacionalinėmis ir regioninėmis iniciatyvomis, pavyzdžiui, aukštojo mokslo srities projektu „Studijuok Europoje“;
- b) sudaryti palankesnes sąlygas mobilumui mokymosi tikslais su kitais pasaulio kraštais, visų pirma plėtros perspektyvą turinčiomis šalimis, glaudžiau bendradarbiaujant atitinkamoms jų ir ES institucijoms ir švietimo bei mokymo įstaigoms; šiuo atžvilgiu specialistų pritraukimo partnerystės gali būti pagrindas kurti tvirtesnes bendradarbiavimo partnerystes su pagrindinėmis trečiosiomis valstybėmis, paisant tarpusavyje suderintų tikslų; toks bendradarbiavimas gali padėti užtikrinti, kad mobilumas mokymosi tikslais netiesiogiai padėtų šalinti įgūdžių spragas trečiosiose valstybėse ir ES, pavyzdžiui, daugiausia dėmesio skiriant įgūdžių spragoms žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos veikiamuose sektoriuose ir didinant besimokančių asmenų įsidarbinamumą;
- c) teikti paramą, kad trečiųjų valstybių piliečiams, atrinktiems pasinaudoti mokymosi galimybe valstybėje narėje, būtų laiku išduodamos ilgalaikės vizos ir leidimai gyventi šalyje pagal Direktyvą (ES) 2016/801³¹ arba trumpalaikės vizos pagal Reglamentą (EB) Nr. 810/2009³², priklausomai nuo numatomos buvimo ES trukmės;

³¹ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų (OL L 132, 2016 5 21, p. 21).

³² 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (OL L 243, 2009 9 15, p. 1).

17. remti šios rekomendacijos įgyvendinimą ir tuo tikslu:

- a) skatinti strategines diskusijas Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis ir tarp valstybių narių dėl galimų tarptautinimo ir (arba) mobilumo strategijų ar požiūrių, dalijimosi gerąja praktika ir dalyvavimo tarpusavio mokymosi veikloje, bendradarbiaujant su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;
- b) iki 2026 m. pabaigos informuoti Komisiją apie esamas arba planuojamas tarptautinimo ir (arba) mobilumo strategijas ar požiūrius, kuriuos taikant būtų galima remti šios rekomendacijos įgyvendinimą aukštojo mokslo, PRM, mokyklinio ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo bei sporto sektoriuose, sprendžiant tiek išvažiuojamojo, tiek įvažiuojamojo mobilumo mokymosi tikslais klausimus.

PRAŠO KOMISIJOS:

18. glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir remiantis Nuolatinės rodiklių ir lyginamųjų standartų grupės ekspertų nuomone, ne vėliau kaip 2026 m. parengti pasiūlymą dėl duomenų rinkimo metodikos (kaip nurodyta 3 ir 4 rekomendacijose), kad būtų galima įvertinti:

- aukštojo mokslo srityje – mobilumo mokymosi tikslais patirties užsienyje turinčių absolventų dalį;
- mažiau galimybių turinčių asmenų dalį tarp visų besimokančių asmenų, kurie naudojami mobilumo mokymosi tikslais užsienyje galimybėmis švietimo ir mokymo, jaunimo ir sporto sektoriuose;

deramai atsižvelgti į galimus duomenų, susijusių su įtraukiu mobilumu mokymosi tikslais, neskelbtinumo aspektus ir vengti užkrauti bet kokią papildomą administracinę naštą valstybėms narėms; dažnai informuoti Tarybą (per jos atitinkamą parengiamąjį organą – Švietimo komitetą) apie padarytą pažangą;

19. remti dalijimąsi gerąja praktika, dalyvavimą tarpusavio mokymosi veikloje ir strategines diskusijas Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis bei tarp valstybių narių, kaip nurodyta 17 rekomendacijoje;

20. toliau remti šios rekomendacijos įgyvendinimą remiantis Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos darbo grupių bendradarbiavimu ir bendradarbiaujant su Nuolatinė rodiklių ir lyginamųjų standartų grupe;
21. nustatyti esamų ES, tarptautinio, nacionalinio ar regioninio lygmens finansavimo priemonių intervencijos sritis siekiant didinti informuotumą apie jų galimus veiksmus ir gerąją praktiką remiant mobilumą mokymosi tikslais, taip pat puoselėti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų veiksmingą sinerginį požiūrį;
22. dirbti su valstybėmis narėmis, be kita ko, Nuolatinėje rodiklių ir lyginamųjų standartų grupėje, ir su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų toliau gerinama duomenų kokybė ir prieinamumas ir parengtos ES lygmens duomenų rinkimo ir analizės metodikos, įskaitant tyrimus, pavyzdžiui, Europos absolventų karjeros stebėjimo tyrimą, apie mobilumą mokymosi tikslais visuose švietimo bei mokymo ir jaunimo bei sporto sektoriuose, kuriomis taip pat būtų galima atsižvelgti į įtraukumą ir teritorinę įvairovę, visapusiškai laikantis ES duomenų apsaugos teisės aktų ir nesukuriant jokios papildomos naštos valstybėms narėms;

23. glaudžiai bendradarbiaujant su valstybių narių ekspertais atnaujinti mobilumo rezultatų suvestinę, kad būtų galima stebėti, kaip įgyvendinama ši rekomendacija, ir tą suvestinę išplėsti, kad ji apimtų visus švietimo ir mokymo sektorius, taip pat jaunimo ir sporto sektorius;
24. skatinti ir remti jaunimo dalyvavimą kuriant ir įgyvendinant mobilumo mokymosi tikslais strategijas ir programas nacionaliniu, regioniniu, vietos ir Europos lygmenimis;
25. pagal programą „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programas toliau plėtoti ir propaguoti ES priemones, kuriomis palaikomas mokymosi užsienyje laikotarpį įgyvendinimas, pavyzdžiui, tinklus „Euroguidance“ ir „Eurodesk“, Europos studento pažymėjimo iniciatyvą, internetinės kalbinės paramos priemonę, Europos mokyklinio ugdymo platformą, Europos jaunimo portalą, bendrojo mokymosi internetu priemonę, priemones „Youthpass“ ir „Europass“, ir remti naudojimąsi šiomis priemonėmis;
26. pagal programą „Erasmus+“ toliau plėtoti, optimizuoti ir propaguoti ES priemones, kuriomis palaikomas mokymosi užsienyje laikotarpį rezultatų ir kredencialų skaidrumas ir patvirtinimas, visų pirma priemonę „Youthpass“ ir „Europass“ platformą / „Europass“ mobilumo dokumentą, ir remti naudojimąsi šiomis priemonėmis, be kita ko, pagerinant semantinį sąveikumą pagal Europos mokymosi modelį ir Europos skaitmeninius mokymosi kredencialus;
27. toliau plėtoti ir remti aukštojo mokslo įstaigas ir aukštojo mokslo įstaigų aljansus, pavyzdžiui, Europos universitetų tinklus, kad jie galėtų teikti bendras programas ir suteikti jungtinius laipsnius pagal ES ir Bolonijos priemones;

28. be kita ko, pagal programą „Erasmus+“ ir naudojantis politine parama toliau plėtoti ir remti Europos universitetų aljansus, kad jie galėtų išnaudoti visą savo potencialą ir rodyti pavyzdį aukštojo mokslo sektoriuje skatindami sklandų ir integruotą mobilumą bendruose Europos universitetų miesteliuose, skatindami naudoti mikrokredencius ir nagrinėdami galimybes ir būtinus veiksmus (glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, aukštojo mokslo įstaigomis, studentų organizacijomis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais) siekiant galimo jungtinio laipsnio ženklo, grindžiamo bendrais kartu parengtais europiniais kriterijais;
29. toliau plėtoti ir remti savanoriškas ES iniciatyvas, kurios gali padidinti mobilumą švietimo ir mokymo srityje, pavyzdžiui, „Erasmus+“ mokytojų akademijas ir profesinės kompetencijos centrus;
30. toliau teikti paramą pagal programą „Erasmus+“ – skatinant valstybių narių bendradarbiavimą ir tarpusavio mokymąsi siekiant užtikrinti, kad būtų automatiškai abipusiškai pripažįstamos kvalifikacijos ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatai, švietimo ir mokymo sektoriuose pasiekti visais lygmenimis, įskaitant virtualųjį ir mišrųjį mokymąsi;
31. toliau remti valstybes nares, siekiančias laikytis visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi, visų pirma vykdant tarpusavio mokymosi veiklą, skatinant iniciatyvas ir renginius, pavyzdžiui, Europos kalbų dieną, ir bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais ir tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, Europos Taryba bei jos Europos šiuolaikinių kalbų centru ir EBPO, siekiant kurti novatoriškas kalbų mokymosi priemones, įskaitant skaitmenines ir DI priemones;

32. skatinti kurti ES programų, kuriomis sprendžiami mobilumo mokymosi tikslais klausimai, pavyzdžiui, „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso, ir kitų finansavimo priemonių ES, tarptautiniu, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, pavyzdžiui, sanglaudos politikos fondų, visų pirma Europos regioninės plėtros fondo ir „Europos socialinio fondo +“ bei jo iniciatyvos „Siekti, mokytis, išmokti, pasiekti“ (ALMA), sinergiją ir papildomumą, kad veiksmai, kuriais propaguojamos mobilumo mokymosi tikslais galimybės visose valstybėse narėse, turėtų kuo didesnę poveikį, be kita ko, remiant priemonių ir strategijų, kuriomis siekiama didinti mažiau galimybių turinčių asmenų dalyvavimą, įgyvendinimą;
33. valstybėms narėms paprašius, remti jų pastangas reformuoti ir stiprinti tarptautinimo ir (arba) mobilumo strategijas arba metodus nacionaliniu lygmeniu ir įvairiose šalyse, naudojantis ES priemonėmis, pavyzdžiui, techninės paramos priemone, ir programos „Erasmus+“ galimybėmis;
34. iki 2025 m. parengti subalansuoto mobilumo (įskaitant mobilumą kreditų kaupimo tikslais ir mobilumą laipsnio įgijimo tikslais) galimybių, iššūkių ir poveikio ES tyrimą, atsižvelgiant į įvairius protų apykaitos reiškinių padarinius.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Mokytojų mobilumo politikos metmenys

2020 m. Komisijos komunikate dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m.³³ teigiama, kad Komisija „dirbs su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais ir parengs politikos metmenis, kuriais bus siekiama padidinti mokytojų judumo mokymosi tikslais intensyvumą ir kokybę Europoje, atsižvelgiant į jų faktinius judumo poreikius“.

Tarybos rezoliucijoje dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.)³⁴ nustatyti konkretūs veiksmai, kuriais siekiama spręsti prioritetinės mokytojų ir dėstytojų srities klausimus. Vienas iš šių veiksmų – išnagrinėti galimybę parengti mokytojų mobilumo politikos metmenis.

³³ COM(2020) 625 final.

³⁴ OL C 66, 2021 2 26, p. 1.

Tokie metmenys grindžiami tuo, kad mokytojams kyla konkrečių iššūkių; šie iššūkiai analizuojami ir Komisijos tarnybų dariniame dokumente SWD(2023) 719 final.

Šiuose metmenyse išdėstomi veiksmai, kurie gali būti įgyvendinami mokyklų, vietos, regionų ir sistemų lygmenimis, siekiant pašalinti ES valstybėse narėse nustatytas mokytojų mobilumo kliūtis. Jais siekiama įkvėpti suinteresuotuosius subjektus, norinčius parengti savo pačių mokytojų mobilumo strategijas atsižvelgdami į savo sistemas, ir jie galėtų būti naudojami kaip idėjų, kaip padidinti mokytojų mobilumą, rinkinys. Jais papildomi ir išplečiami veiksmai, nurodyti Tarybos išvadose dėl mokytojų ir dėstytojų mobilumo, visų pirma mobilumo Europoje, didinimo jų pirminio rengimo ir mokymo metu, taip pat rengimo ir mokymo jiems vykdant profesinę veiklą metu³⁵, taip pat mokytojų mobilumo mokyklose ir bendruomenėse vertės propagavimo veikla. Tarybos išvadose pabrėžiamas teigiamas mobilumo mokymosi tikslais užsienyje poveikis mokytojų profesiniam tobulėjimui ir švietimo ir mokymo sistemoms, taip pat nurodomos mobilumo kliūtys. Šiame priede aptariamas poreikis įveikti šias kliūtis, kad mokytojų mobilumas, atsižvelgiant į nacionalinių švietimo ir mokymo sistemų poreikius, taptų perspektyvia trajektorija tiek pirminio mokytojų rengimo, tiek jų tęstinio profesinio tobulėjimo metu.

³⁵ OL C 167, 2022 4 21, p. 2.

Remiamasi idėja, kad mobilumas mokymosi tikslais turėtų būti neatsiejama mokytojų pirminio rengimo ir profesinio tobulėjimo dalis: jis gali padidinti profesijos patrauklumą ir yra svarbus toliau plėtojant mokyklų ir švietimo bei mokymo sistemas siekiant sukurti Europos švietimo erdvę.

Komisija remis valstybes nares, joms įgyvendinant šiame dokumente nurodytus būtinus susitarimus ir priemones, visų pirma keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais ir vykdant tarpusavio mokymosi veiklą. Šios priemonės bus grindžiamos pagal programą „Erasmus+“ išplėtotais gerosios praktikos pavyzdžiais, kaip antai „Erasmus+“ mokytojų akademijomis, kuriose siekiama paremti mokytojus karjeros pradžioje ir stiprinti jų profesinį tobulėjimą.

Pagal savo valstybės narės nacionalinę sistemą suinteresuotieji subjektai mokyklų, regionų, vietos ir sistemų lygmenimis galėtų pasiekti pirmiau nurodytus bendruosius tikslus tokiomis priemonėmis:

1. Mobilumo galimybių užtikrinimas pirminio mokytojų rengimo ir jų tęstinio profesinio tobulėjimo kontekste:
 - a) Pirminis rengimas:
 - apsvarstyti galimybę į pirminį mokytojų rengimą įtraukti įtraukaus ir lyčių pusiausvyra grindžiamo mobilumo galimybių kaip rekomenduojamą mokymo programos dalį;
 - pripažinti, kad mobilumas mokymosi tikslais yra neatsiejama pirminio mokytojų rengimo dalis, visų pirma pripažįstant, kad mokymo užduotys užsienyje yra lygiavertės mokymui nacionalinėje švietimo arba mokymo įstaigoje, kai tinkama;
 - kai įmanoma, pirminio mokytojų rengimo akademiniuose metuose nustatyti laiko tarpus (vadinamuosius mobilumo langus), kad pedagogikos studentai galėtų lengvai rinktis mobilumo laikotarpius taip, kad jie nepaveiktų jų studijų;
 - įtraukti pirminio mokytojų rengimo modulius ar elementus, kurie specialiai skirti įgūdžiams ir kompetencijoms, reikalingiems norint praleisti mobilumo mokymosi tikslais laikotarpius užsienyje, suteikti.

b) Tęstinis profesinis tobulėjimas:

- pripažinti mokytojo mobilumo laikotarpio užsienyje rezultatus kaip teisėtą ir vertingą jų profesinės veiklos dalį;
- kai įmanoma, mokslo metuose nustatyti ir įtvirtinti mobilumo langus, kada siųsti ir priimti mokytojus ir būsimus mokytojus būtų tikslinga ir tai būtų lengva įgyvendinti, prireikus užtikrinant pavaduojančius mokytojus;
- nacionaliniu arba, kai taikytina, regioniniu lygmeniu sudaryti dvišalius susitarimus, kuriais palengvinamas, visų pirma, įgytų įgūdžių ir kompetencijų pripažinimas ir palyginamumas (pvz., taikant bendrą kokybės sistemą ir naudojant Europos lygmeniu standartizuotą įgūdžių terminiją);
- kai įmanoma ir laikantis nacionalinės kompetencijos, remti mokyklas skiriant tinkamų išteklių ir nustatant lanksčias procedūras, kai reikia laikinai pavaduoti mobilumo veikloje dalyvaujančius mokytojus.

2. Bendradarbiavimo vietos lygmeniu gerinimas plėtojant ir įgyvendinant strateginį požiūrį į mokytojų mobilumą:

a) Mokytojų mobilumo įtraukimas į bendrą mokyklų plėtrą:

- skatinti politikos formuotojus, mokyklų vadovus, mokytojus rengiančius pedagogus ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus nustatyti, kaip į mokyklų plėtros strategijas būtų galima įtraukti mobilumą mokymosi tikslais, įskaitant mokytojų mobilumą, nepaisant jų mokymo patirties ar lyties;
- apsvarstyti galimybę nustatyti mobilumo mokymosi tikslais trumpalaikius, vidutinės trukmės ir ilgalaikius tikslus, kurie būtų įtraukti į bendrą mokyklos plėtros strategiją, įskaitant mokytojų (be kita ko, mokymuose dalyvaujančių mokytojų ir kitų mokyklos darbuotojų) siuntimą ir priėmimą, taip pat bendradarbiavimo su užsienio organizacijomis projektus (įskaitant bendradarbiavimą internetu);

- įgyvendinant šiuos tikslus taikyti laipsnišką strategiją, pradedant nuo skaitmeninių priemonių ir platformų naudojimo, dvišalio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo su pasienio regionais;
- kai įmanoma, skatinti tos pačios vietovės ar regiono mokyklų bendradarbiavimą, kad būtų lengviau pavaduoti mobilumo mokymosi tikslais programose dalyvaujančius mokytojus;
- pasinaudoti švietimo ir mokymo veikloje dalyvaujančių organizacijų vietos sistema ieškant partnerių užsienyje;
- kurti dalyvaujančių įstaigų tinklus tarp valstybių narių, siekiant sukurti mokytojų mobilumo sistemą, grindžiamą vietos, regioninių ir nacionalinių švietimo institucijų registrais, mokyklų konsorciumais, programos „eTwinning“ bendruomene ir kitais esamais tinklais;
- intensyvinti mokytojų mobilumą gerinant jų kalbines kompetencijas, didinant novatoriškų kalbų mokymo ir mokymosi metodų naudojimą ir įtraukiant daugiakalbystę į pamokas.

b) Reikiamų išteklių skyrimas:

- apsvarstyti galimybę paskirti specialius darbuotojus (mobilumo koordinatorius), kad jie tinkamiausiu lygmeniu (mokyklų, vietos švietimo ir mokymo institucijų) rengtų ir įgyvendintų mobilumo projektus ir veiklą, įskaitant mobilių mokytojų mentorystę, paramą priimančiosioms ir siunčiančiosioms įstaigoms, taip pat logistikos ir administracines procedūras, susijusias su, pavyzdžiui, apgyvendinimu, pajamų apmokestinimu ir socialine apsauga;
- apsvarstyti galimybę vietos švietimo ir mokymo institucijų lygmeniu sutelkti išteklius, kad būtų galima susidoroti su administracinio darbo krūviu rengiant ir valdant mobilumo projektus, visų pirma tam, kad mažiausiai priemonių turinčios mokyklos galėtų dalyvauti mobilumo mokymosi tikslais veikloje;
- didinti švietimo ir mokymo įstaigų pajėgumus priimti tiek dirbančius, tiek būsimus mokytojus ir iš tokios mobilumo veiklos gauti naudos, visapusiškai išnaudojant bendradarbiavimą su „Erasmus+“ mokytojų akademijomis;
- pripažinti darbuotojų, kurie vietoje sudaro sąlygas pasinaudoti mobilumo galimybėmis, darbą;
- remti mobilumo projektuose aktyviai dalyvaujančias mokyklas, joms suteikiant papildomų išteklių;
- skatinti sinergiją ne tik su programa „Erasmus+“, bet ir su kitais vietos, nacionaliniais ir ES fondais, ypač „Europos socialiniu fondu +“ ir Europos regioninės plėtros fondu.

3. Mobilumo mokymosi tikslais naudos propagavimas ir jo rėmimas organizuojant būtinus mokymus:

- didinti visų švietimo ir mokymo sistemos lygmenų sprendimus priimančių asmenų (visų pirma mokyklų vadovų ir kitų vietos ir regionų lygmenų vadovų) informuotumą apie tarpvalstybinio mobilumo mokymosi tikslais naudą švietimo darbuotojams ir jo poveikį organizacijų plėtrai, be kita ko, padėti mokiniams ugdyti užsienio kalbų kompetencijas;
- organizuoti mokymus (be kita ko, organizuojant užsienyje praleidžiamus darbo stebėjimo laikotarpius) mokyklų vadovams apie mokyklų plėtrą, grindžiamus mobilumu mokymosi tikslais užsienyje;
- kurti paskatas mokyklų vadovams, kurie įtraukia savo mokyklas ir darbuotojus į mobilumo projektus, ir pabrėžti tokio darbo vertę;
- vertinti ir pabrėžti tokios patirties teigiamą poveikį mokytojams, besimokantiems asmenims, taip pat mokyklų ir mokyklinio ugdymo plėtrai vietos, regionų ir nacionaliniu lygmenimis.

Pameistrių mobilumo politikos metmenys

Nuo 2010 m. pameistrystė³⁶ yra viena pagrindinių Europos profesinio rengimo ir mokymo politikos ypatybių, pirmą kartą nurodyta Briugės komunikate ir 2020 m. pakartota Osnabriuko deklaracijoje bei 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo³⁷. Konkretūs politikos prioritetai nuo to laiko keitėsi ir dabar apima siekį, kad tarpvalstybinis mobilumas mokymosi tikslais taptų tikrove ir pameistrams. Pameistrių mobilumas yra akivaizdžiai naudingas jaunimui ir suaugusiems besimokantiems asmenims jų mokymo ir įsidarbinamumo požiūriu, taip pat įmonėms, nes išsiplečia jų darbo jėgos įgūdžiai, ir visai visuomenei. Kai kurių įgūdžių ir kompetencijų, kurių galima įgyti dalyvaujant tarpvalstybinio mobilumo veikloje (pvz., kalbinių kompetencijų, tarpkultūrinių įgūdžių, organizacinių įgūdžių ir kitų universaliųjų įgūdžių arba specialių tam tikros techninės srities įgūdžių, kurių siunčiančioji įmonė / įstaiga neturi), negalima išmokyti namuose. Tačiau dėl tam tikrų konkrečių kliūčių, pavyzdžiui, dėl sudėtingų teisinių pareigų, susijusių su pameistrių administraciniu statusu, pameistrių amžiaus, skirtingų nacionalinių pameistrystės programų bei mokymo programų ir darbdaviams kylančios rizikos, kad sumažės našumas, pameistrių galimybės įgyti mobilumo mokymosi tikslais patirties yra ribotos. Šiame priede siūlomi atitinkami veiksmai nacionaliniu lygmeniu, kurie gali palengvinti pameistrių mobilumą sistemų, asmenų ir įmonių lygmeniu. Juo siekiama įkvėpti suinteresuotuosius subjektus, norinčius išplėsti mobilumą pameistrystės tikslais, ir jis galėtų būti naudojamas kaip priemonių mobilumui pameistrystės tikslais didinti rinkinys. Jis grindžiamas 2018 m. kovo 15 d. Tarybos rekomendacijos dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos nuostatomis.

³⁶ Pagal 2018 m. kovo 15 d. Tarybos rekomendaciją dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos (OL C 153, 2018 5 2, p. 1) pameistrystė suprantama kaip formaliojo profesinio rengimo ir mokymo programos:

- a) pagal kurias mokymasis profesinio rengimo ir mokymo įstaigose derinamas su realiu mokymusi darbo vietoje įmonėse ir kitose darbovietėse;
- b) kuriomis sudaromos galimybės įgyti nacionaliniu lygmeniu pripažintas kvalifikacijas;
- c) kurios yra grindžiamos susitarimu, kuriame apibrėžtos pameistrinio, darbdavio ir, kai tinkama, profesinio rengimo ir mokymo įstaigos teisės ir pareigos, ir
- d) kuriose dalyvaujančiam pameistriui mokama arba kitaip kompensuojama už darbo vietoje atliktą darbą.

³⁷ OL C 417, 2020 12 2, p. 1.

Valstybėms narėms rekomenduojama apsvarstyti galimybę imtis tam tikrų veiksmų, kuriais būtų remiamas pameistrių mobilumas PRM srityje, remiantis šiais principais:

1. Sistemų lygmens aspektai pameistrių mobilumui palengvinti:
 - a) kai taikytina, įtraukti pameistrių mobilumą į nacionalinę švietimo ir mokymo tarptautinimo strategiją ir, kai tinkama, į sektorių (ekonomines) strategijas. Tokiose strategijose gali būti laikomasi laipsniško metodo, kuris grindžiamas trumpalaikiu mobilumu ir mobilumu pasienio regionuose ar pasirinktuose sektoriuose arba kuriuo propaguojamos trumpalaikio kolektyvinio ar rotacinio mobilumo programos;
 - b) skatinti tarptautinimą remiantis praktine patirtimi, sukaupta profesinės kompetencijos centrų, kurie jungia pavyzdinius PRM paslaugų teikėjus visose valstybėse narėse, skatina bendradarbiavimą su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais ir stengiasi kurti kokybiškas mokymo programas ir kvalifikacijas, visų pirma siekdami patenkinti sektorių įgūdžių poreikius ir spręsti visuomenės problemas. Profesinės kompetencijos centrai vykdo įvairią veiklą, kuria, be kita ko, besimokančių asmenų mobilumas įtraukiamas į mokymo programas, taip pat gerinamos besimokančių asmenų mobilumo užsienyje galimybės ir tokių mobilumo programų kokybė. Jie skatina ugdyti kompetenciją ir diegti inovacijas ir propaguoja aktyvų PRM vaidmenį užtikrinant vietos ir regionų ekonominę plėtrą;

- c) paskirti specialius darbuotojus (pvz., ambasadorius, asmenis ryšiams, mobilumo koordinatorius) vietos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pameistrių mobilumui ir didinti informuotumą apie jį, kiek tai susiję su įvairiomis nacionalinėmis ir regioninėmis programomis. Šie specialūs darbuotojai galėtų padėti rengti ir įgyvendinti mobilumo projektus ir veiklą, be kita ko, kuruodami pameistrius, remdami priimančiąsias ir siunčiančiąsias institucijas ir atlikdami logistikos ir administracines procedūras;
- d) skatinti mobilumą pameistrystės tikslais, be kita ko, skatinant kurti naujus arba stiprinti esamus darbdavių, PRM paslaugų teikėjų, valstybinių užimtumo tarnybų ir socialinių partnerių tinklus, ir pasinaudojant esamomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, Europos pameistrystės aljansu;
- e) apsvarstyti galimybę parengti mokymo programas siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pameistrių mobilumui nekeliant pavojaus, kad dėl to jie gali nebaigti studijų, ir pripažinti užsienyje pasiektus mokymosi rezultatus (pavyzdžiui, į mokymo programas įtraukiant specialų mobilumo modulį arba, kai reikia ir įmanoma, įvedant nuotolinį mokymąsi);

- f) užtikrinti galimybę lengvai gauti informacijos apie teisinius ir administracinius mobilumo pameistrystės tikslais reikalavimus, susijusius su mobilumo veikloje dalyvaujančių pameistrių kompensacijomis ir teisiniu statusu;
- g) mažinti administracinę naštą prašymų teikimo procese ir, kai taikytina ir laikantis Direktyvos (ES) 2016/801³⁸, spartinti vizų ir leidimų gyventi šalyje išdavimo procedūras, taikomas atvykstantiems trečiųjų valstybių pilietybę turintiems pameistriams;
- h) skatinti su kitomis valstybėmis narėmis ir, kai įmanoma, trečiosiomis valstybėmis (arba, jei taikytina, regionais) sudaryti dvišalius susitarimus dėl pameistrių mobilumo, kad būtų sumažintos likusios kliūtys įgytų įgūdžių ir kompetencijų pripažinimui ir palyginamumui (pvz., taikant bendrą kokybės sistemą, pagal kurią būtų sprendžiami konkretūs nacionaliniai klausimai, susiję su pameistrių mobilumu ir pameistrystės sistemomis abiejose šalyse);
- i) kai įmanoma, įtraukti socialinius partnerius į visus pameistrių mobilumo strategijų ir programų rengimo, įgyvendinimo ir tolesnės veiklos etapus.

³⁸ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų (OL L 132, 2016 5 21, p. 21).

2. Parama pameistriams:

- a) mobilumą įgyvendinti įtraukiai, teikiant konkrečią paramą mažiau galimybių turintiems asmenims;
- b) kartu su programos „Erasmus+“ dotacijomis skirti papildomą finansavimą pameistrių mobilumo išlaidoms padengti;
- c) propaguoti pedagoginę tvarką ir priemones, kuriomis būtų remiamas pameistrių mobilumas, pavyzdžiui, pasitelkiant nuotolinį mokymąsi dvejopos mokymosi ir mokymo struktūros skirtumams įveikti;
- d) teikti daugiau paramos pameistriams ir juos aktyviau informuoti, įskaitant paramą kalbiniam pasirėngimui (parengti tam tikroms profesijoms skirtą specialią kalbų mokymosi medžiagą priimančiųjų šalių kalba (-omis));
- e) parengti papildomų priemonių į užsienį vykstantiems pameistriams, pavyzdžiui, parengiamajam etapui skirtą mentorystės ir (arba) bendramokslių sistemą, virtualaus mobilumo galimybes parengiamajame etape (siekiant papildyti fizinį mobilumą) ir esant užsienyje, taip pat paramą grįžusiems pameistriams, vėl įsitraukiantiems į savo darbo aplinką ir naudojantiems naujai įgytus įgūdžius ir kompetencijas;
- f) propaguoti pameistriams teikiamas galimybes PRM įstaigose, įskaitant pagal programą „Erasmus+“ teikiamas galimybes ir tarptautines mobilumo programas, pasitelkiant specialų konsultantų tinklą ir socialinę žiniasklaidą;
- g) propaguoti EURES interneto portale pameistriams siūlomas galimybes siekiant padėti mobiliems besimokantiems asmenims patekti į darbo rinką.

3. Parama įmonėms:

- a) apsvarstyti galimybę teikti finansines paskatas darbdaviams, kompensuoti jiems už laikotarpį, kai pameistriai yra užsienyje, taip pat pameistriams, siekiant juo paskatinti grįžti pas juos išsiuntusį darbdavį (pavyzdžiui, premiją užbaigus programą arba darbo užmokesčio subsidiją, jei baigę studijas asmenys įdarbinami);
- b) apsvarstyti galimybę teikti tikslinę pagalbą darbdaviams, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, pavyzdžiui, remiant tarpininkų tinklų kūrimą tarp priimančiųjų ir siunčiančiųjų šalių, pageidautina pagal sektorius, siekiant padėti įmonėms spręsti organizacinius klausimus ir vykdyti teisinius reikalavimus;
- c) skatinti tarpvalstybinę valdžios tarnybų, įgyvendinančių profesinio mokymo ir pameistrystės sistemas, arba valstybinių užimtumo tarnybų (VUT) ir darbdavių bendradarbiavimą nagrinėjant priemones, kuriomis pameistriams būtų suteikiama profesinio mokymo galimybių užsienyje dvejopos pertvarkos paveiktuose sektoriuose, remiant tarpvalstybinę šių valdžios tarnybų arba VUT ir darbdavių asociacijų bendradarbiavimą siekiant spręsti žaliųjų ir skaitmeninių profesijų įgūdžių trūkumo problemas įgyvendinant pameistrystės programas ir apsvarstant galimybę pradėti kurti šių valdžios tarnybų arba VUT tarpvalstybines regionines partnerystes;
- d) skatinti įmones naudotis galimybėmis, kurias atveria programa „Erasmus+“ ir Europos pameistrystės aljansas, pabrėžiant mobilumo programose dalyvaujančių pameistrių priėmimo ir siuntimo naudą.
